

Modersmålet och litteratur, provet i läskompetens 16.3.2021

Stöd för bedömning av svarens innehållsaspekter 18.5.2021

Detta slutgiltiga bedömningsstöd för svarens innehållsaspekter motsvarar de slutgiltiga beskrivningarna av goda svar som avses i Studentexamensnämndens allmänna föreskrifter och anvisningar då det gäller modersmålsprovet i läskompetens. Uppgiften om hur bedömningsgrunderna tillämpats på examinandens provprestation utgörs av de poäng som examinanden fått för sin provprestation, de kriterier som anges i föreskrifterna för provet i modersmålet samt det slutgiltiga bedömningsstödet för svarens innehållsaspekter och de övriga föreskrifter gällande bedömningen som nämnden gett i sina föreskrifter och anvisningar.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/foreskrifter_modersmal_och_litteratur.pdf?v=060220

Det slutgiltiga bedömningsstödet för svarens innehållsaspekter beskriver inte nödvändigtvis alla innehållsaspekter som kan godkännas i en uppgift. Också annat än det som nämns i dessa beskrivningar kan godkännas i ett svar. Utmärkta svar behöver inte innehålla alla de iakttagelser och slutsatser som tas upp här. Eventuella bedömningsmarkeringar i provprestationerna anses vara jämfällbara med anteckningar och sålunda ger de, eller avsaknaden av markeringar, inte direkta uppgifter om hur bedömningsgrunderna tillämpats på provprestationen.

Del 1: Fack- och medietexter

1. Hotbild i journalistisk text (30 p.)

Materialet för uppgiften består av nyhetsartikeln *Ryska sopor smutsar ner Östersjön* som behandlar hur nedsmutsning i Ryssland kan leda till allvarliga följder för Finska viken. I ett svar som relaterar till uppgiften identifierar examinandem hotet och beaktar det genom artikeln som helhet och genom avsnitt och detaljer i artikeln. Fokus i uppgiften ligger på att analysera flerstämmigheten, det vill säga vilka röster som kommer till tals i artikeln, och hur den bidrar till att måla upp en hotbild. Examinanden visar på en kritisk och kulturell läskompetens genom att identifiera typiska och atypiska drag i nyhetsartikeln och det sätt på vilket journalisten använder sin röst för att på ett objektivt sätt nå ut med sitt budskap. Examinanden kan också ge exempel på hur man försöker lösa problematiken med dumpandet av sopor och vilka olika röster som presenterar dessa lösningar.

Hotbilden i artikeln målas upp genom en flerstämmighet bestående av visuella och textuella medel, och perspektivet på de drabbade och de röster som kommer till tals i artikeln är viktiga att beakta för att visa på en god läsförståelse. Hotbilden åskådliggörs både på mikro- och makronivå och kommer till uttryck bland annat via:

Innehåll och argumentation

- Lauréns historiskt berättande perspektiv från ort och ställe visar på tidigare förhållanden och målar upp en vacker bild av dåtiden, vilket ger en kontrast till det hot som Finska viken och Östersjön står inför.
- Laurén använder retoriska medel för att vädja till läsare, hon intervjuar invånare (ethos) på orten, refererar specialforskare (pathos) och visar på statistik (logos). Genom ett jag-perspektiv berättar Laurén hur hon ringer upp en representant för kommunen och hon refererar hans uttalanden. På detta sätt kommer också motpartens röst beträffande problematiken fram.
- Laurén använder både objektiva och subjektiva medel för att nå läsaren; genom ett vi-omtal berättar journalisten om sig själv och sina intervjuobjekt samtidigt som motsättningarna vi–de kommer fram i syfte att beskriva dels invånarna–ryska staten, dels journalisten–invånarna.
- Olika perspektiv på lösningar visar att det finns olika vägar att välja för att värja sig mot hotet.
- Hotbilden är angelägen för oss tidningsläsare eftersom följderna av ett nedsmutsat Ryssland kan vara katastrofala för Finska viken och Östersjön.

- Strukturella utmaningar med korruption i Ryssland berättar om hur Ryssland i stort hanterar sopor och artikeln lyfter upp problemet med nersmutsning samt vilka konsekvenser det kan ha för omgivningen.

Visuella och stilistiska medel

- Perspektivet på hotbilden stöds genom bilderna i artikeln: kulturhistoriska minnesmärken som riskerar att förstöras av planerade soptippar och den enskilda individen i egenskap av en liten aktivist mot ett stort system.
- De visuella medlen ger ett budskap om ett litet hotat samhälle i relation till Östersjön och hur hotet kan ha en inverkan på ett större geografiskt område. En karta och en geografisk förankring i texten gör hotet aktuellt också för finländare och ger oss därmed ett nyhetsvärde.

Röster och flerstämmighet

- Olika röster som kommer till tals i artikeln är privatpersoner, en rysk sakkunnig, en finsk specialforskare, artikelskribenten, en jurist men också miljöaktivister och företag lyfts fram genom andras röster.
- Båda sidorna kommer till tals, men fokus ligger på de enskilda individerna och på invånarna som drabbas av hotet.
- I artikeln presenterar journalisten genom sin röst, precis som fotografen genom sina bilder, hotbilden dels på individnivå, dels i relation till omvärlden.
- Olika röster kommer till tals och målar, genom intervjuer, hänvisningar till pressmeddelanden och experter samt genom en faktaruta, upp sådant som riskerar att ge reella allvarliga följder. Den enskilda individen har en stark röst i nyhetsartikeln.

2. Vädjan till åhörare i politikers inlägg (30 p.)

Materialet består av två inlägg i en remissdebatt i riksdagens plenum. Debatten utgår från ett medborgarinitiativ om att upphöra med kalhuggning på statsägda områden. I uppgiften ska examinanden jämföra vilka medel som talarna använder för att vädja till sina åhörare. Jämförelsen kan göras genom att antingen utgå från medlen eller genom att utgå från inläggen och därefter redogöra för de retoriska medlen i dem.

I bedömningen läggs fokus på examinandens förmåga att upptäcka vilken ståndpunkt riksdagsledamoten intar till medborgarinitiativet, vilka argument som inlägget baserar sig på, vilken målgrupp ledamoten riktar

sitt inlägg till och på vilket sätt hen vädjar till målgruppen. Det är inte nödvändigt att specifikt nämna målgrupperna, men det ska framgå hur talarna vädjar till sina åhörare med hjälp av medlen. I ett gott svar ska examinanden visa förmåga att identifiera och gruppera retoriska medel och hitta centrala likheter och skillnader i inläggen.

En kritisk läskompetens framkommer i svaren genom att examinanden visar på retoriska medel som kan anses spegla de värderingar som talaren och målgruppen har. En kulturell läskompetens visar att olika värdegrunder och målsättningar är karakteristiska för olika partier, att ämnet relaterar till den samhälleliga debatten och att det finns en diversitet bland åhörarna och målgrupperna. Riksdagsledamöterna kan rikta sina anföranden inte endast till de övriga ledamöter som följer med debatten på plats, utan också till dem som initierat debatten och till övriga medborgare, intressenter och till representanter för media.

Medel i Mai Kiveläs inlägg

Riksdagsledamot Mai Kivelä motsätter sig kalhyggen och stöder medborgarinitiativet. Hon riktar sitt inlägg främst till de åhörare som värnar om den naturliga mångfalden i Finland, naturskydd och skogen som rekreativsområde. Hon ställer kalhyggen och kontinuitetsskogsbruk mot varandra. I sitt inlägg

- skapar hon kontakt till och samhörighet med åhörarna genom omtalet "vi" (*skogarna är mycket viktiga för oss; nu har vi här i riksdagen fått ett medborgarinitiativ till behandling*)
- vädjar till lyssnarnas vilja att axla ansvar (*av dessa skäl är det viktigt att vi sköter våra skogar väl och klokt; det är viktigt att denna nationalegendom används på ett hållbart sätt*)
- stöder hon sina argument på
 - o tillväxten av skogen (skogen förnyas naturligt, tryggar diversiteten, främjar rekreativ användning av skogarna, motverkar klimatförändring)
 - o forskningsresultat från Naturresursinstitutet och på regeringen som auktoritet (regeringen har förbundit sig, regeringens riktlinjer)
 - o egna erfarenheter (*Jag har också själv fått uppleva hur barndomens landskap kring sommarstugan mitt i allt har förvandlats till ett kalhygge.*)
 - o för finländarna viktiga värderingar (*skogarna är ett livsvillkor, ett andningshål och också en källa till stolthet, statens skogar är vår allas gemensamma egendom*)
- försöker hon vädja till åhörarnas känslor med hjälp av ordval (*hem, hotade arter*) och hon förstärker betydelsen av sina tankar med ord (*väldigt, enorm*)
- framhäver hon sin egen expertis (*fick jag själv sitta vid ett bord där man avtalade om flera åtgärder*)

- beaktar hon åhörare med en stark ekonomisk prioritering (*stöder också en höjning av förädlingsgraden inom skogsindustrin, att upphöra med kalhugning innebär givetvis inte att lägga ner skogsbruket*).

Om strukturen kan man lyfta fram att Kivelä inleder sitt inlägg med att vädja till åhörarnas känslor och tacka upphovsmännen till medborgarinitiativet. Hon beskriver fördelar med kontinuitetsskogsbruk, åberopar regeringens riktlinjer och avslutar med att beskriva sina egna erfarenheter och vädja till åhörarnas känslor.

Medel i Piritta Rantanens inlägg

Riksdagsledamot Piritta Rantanen stöder inte medborgarinitiativet utan tycker att den nuvarande lagen är bra som den är. Hon riktar sitt tal till de åhörare som ser ekonomiska värden, skogsbruk och finländsk konkurrens som viktiga. Hon förnekar inte värdet av natur och miljö och inte heller fördelen med kontinuitetsskogsbruk, men ser kalhyggen som ett alternativ. I sitt inlägg

- skapar hon kontakt med och samhörighet till åhörarna genom omtalet "vi" (*vi får idag till behandling*)
- vädjar hon till åhörarnas ansvarskänsla och vilja att hjälpa (*vi bör vara bekymrade, skogarna kan runt om i världen skapa miljoner hållbara arbetsplatser*)
- poängterar hon att beslutsfattande bör basera sig på fakta och inte på känsla.

I inlägget förekommer många förnuftsargument, som bland annat vädjar till

- förhållandet mellan orsak och verkan (*växande skogar binder koldioxid ur atmosfären, skogarna ackumulerar kol bara om de sköts, och i ett förnuftigt skogsbruk borde man tillåta både kalhugning och kontinuitetsskogsbruk*)
- fakta (*våra skogar växer mer än de används, den årliga slutavverkningen och förnyelsearealen utgör en procent av vår skogsareal, 13 procent av våra skogar helt skyddade*)
- experter och aktörer inom branschen (*jag vet att aktörerna inom skogssektorn noga beaktar frågorna kring naturens mångfald och klimatet, och redan i många år genuint deltagit i detta arbete*).

Rantanen vädjar även till åhörarnas värderingar och känslor och flyttar fokus från skogarna och Finland till situationen inom EU.

Om strukturen kan man till exempel lyfta fram att Rantanen inleder med att vända sig både till talmannen och övriga lyssnare. Både i inledningen och avslutningen använder hon ett vi-omtal när hon riktar sig till beslutsfattarna. Hon för fram olika alternativ och betonar skogsägarnas valfrihet. I slutet av inlägget understryker hon beslutsfattarnas ansvar och betydelsen av att fatta beslut utgående från fakta.

Perspektiv i jämförelsen

- Båda talarna tar sina åhörare i beaktande genom val av retoriska medel, och trots att deras primära målgrupper är olika med tanke på värderingar och tänkesätt beaktas också en bredare målgrupp genom eftergifter.
- Inläggen baserar sig på olika värderingar; båda talar om värdet av natur och miljö men Kivelä sätter dessa värden före de ekonomiska. I enlighet med vänsterpartistiskt tänkesätt framhäver Kivelä att den statsägda skogen är en del av en gemensam egendom som medför välmående åt alla. Också andra värderingar lyfts fram och debatten om kalhyggen blir en värderingsfråga för riksdagen.
- Båda debattörerna vädjar till experter, värden och vi-anda.
- Perspektiven mellan debattörerna skiljer sig från varandra: Kivelä behandlar saken ur den enskilda individens och Finlands perspektiv medan Rantanen behandlar medborgarinitiativet och skogsvården ur ett samhälleligt perspektiv och som en del av en global verksamhet.
- Inläggen tar upp många samhällseliga ämnen som är viktiga för åhörarna, till exempel klimatförändringen, naturskyddet och skogsägarnas rätt att själva bestämma över hur de egna skogarna ska vårdas.

Del 2: Skönlitterära och andra fiktiva texter

3. Struktur och humor i filmklipp (12 p. + 18 p.)

Filmklippet *Inte ok* med frågan *Vilken sociala medier-typ är du?* ska användas i två uppgifter. Examinanden ska kunna iaktta och redogöra för hur filmklippet är uppbyggt och hur handlingen är konstruerad. Den dramatiska kurvan kan tillämpas i analysen av filmklippet, men det är även möjligt att beskriva uppbyggnaden utan att använda begrepp som ingår i den dramaturgiska modellen. I ett gott svar redogör examinandens för uppbyggnaden, personerna, replikerna, ljudmiljön och de audiovisuella medlen. Examinanden ska kunna påvisa hur de humoristiska effekterna byggs upp i filmklippet genom att redogöra för när sociala medier-typerna gör bort sig, beskriva och förklara hur humorn skildras i filmklippet. Bedömningen fokuserar på examinandens förmåga att analysera filmklippet som en multimodal helhet.

3.1 (12 p.)

I filmklippet *Vilken sociala medier-typ är du?* ska examinanden analysera uppbyggnaden av filmklippet. *Inte ok* indikerar att filmens syfte är att lära åskådarna något och frågan *Vilken sociala medier-typ är du?* ställs för att locka åskådaren att ta reda på det, för att väcka åskådarens intresse.

Filmklippet består av fyra situationer där de olika karaktärerna använder sociala medier under en middag i ett hem. Examinanden visar kulturell läskompetens när hen ser att filmklippet, sketchen, precis som alla dramer, byggs upp med en konflikt och en lösning av konflikten. En sketch av det här slaget platsar inte i den vanliga dramaturgiska modellen eftersom filmklippet samtidigt är en upplysningsfilm om vett och etikett vid användning av sociala medier. Vardagsrummet är skådeplatsen för sketchen. Händelserna vid matbordet är ramen för dialogen. Filmklippets uppbyggnad innehåller en kronologisk ordning inklusive en tillbakablick i slutet, anslaget är kort och tydligt, intentionen är att skapa ett intresse hos publiken samt ge information och klippet tonar av i en humoristisk slutkläm. I ett gott svar kan examinanden bland annat ta fasta på något av det som nämns nedan:

Introduktion

- Sketchen inleds med en jingel där vi hör orden "Det är inte okej, okej". En man och en kvinna dansar till sången och musiken.
- Vid middagsbordet sitter fyra karaktärer. Texten *När får man använda sociala medier på en middag?* blir synlig.

Konflikt

- De fyra karaktärerna sitter vid middagsbordet och äter. Den första som börjar använda sin mobiltelefon mitt under middagsbjudningen är **arbetsnarkomanen** som vill besvara några mejl. De andra karaktärerna reagerar på hennes mobilanvändning och hon ber om ursäkt, men fortsätter med sina jobbmejl.
- I filmklippet får karaktärerna **arbetsnarkomanen, sociala medier-junkien, faktagranskaren, traditionalisten**, i tur och ordning ge exempel på situationer när de gör bort sig och när de fungerar enligt accepterad social kod vid ett middagsbord.

Berättarröst

- Berättarrösten kommenterar situationerna och förklarar för åskådaren hur man bör bete sig under en middag och ger anvisningar för vad som accepterat och vad som inte är det.

Skylt, slogan

- Tummen ner och texten INTE OK! berättar för tittaren både med bild och ljud att det här beteendet ska undvikas vid ett middagsbord. Tummen upp och texten OK! visar att beteendet kan accepteras, ibland med vissa restriktioner.

Vändpunkt och klimax

- En vändpunkt står traditionalisten för med sin fråga: *Är sociala medier egentligen så sociala?* Hon kopplar ihop nuet med det förgångna och i avslutningen ser tittaren hur en motsvarande situation kunde ha sett ut några tiotals år tidigare. Avslutningen blir en skämtsam pekpinne.

3.2 (18 p.)

Humorn i sketchen grundar sig på en vardaglig situation där man driver med ett samhällsligt fenomen som handlar om när det är accepterat att använda sociala medier i ett middagssällskap. Tittaren roas av det pinsamma i situationen och känner lättnad när konflikten är löst, samtidigt som berättarrösten serverar överdrivet enkla och schematiska regler för hur man ska bete sig.

I ett gott svar påvisar examinandens kulturell och kritisk läskompetens genom att till exempel koppla temat till samtiden och peka på hur man med humorns hjälp kan behandla aktuella frågor som berör samhälle och hur tekniken har inverkat på det sociala umgänget under årens lopp.

Följande exempel visar på hur humor används i filmklippet:

Personernas agerande

En genant situation uppstår när personerna inte behärskar koden för vad som är accepterat vid ett middagsbord och inte kan tolka de andras höjda ögonbryn och menande blickar.

Berättarrösten

Berättarrösten ger överdrivet enkla instruktioner för vem som har rätt att använda sociala medier under en middag (statsminister, journaler) och säger till exempel att personer man refererar till måste vara kända av minst hälften av middagsgästerna.

Plötsliga vändningar

Traditionalistens fråga om sociala medier verkligen är så sociala vänder på resonemanget och avslutningen i sketchen är överraskande. Den humoristiska effekten finns i jämförelsen mellan förr och nu. Tittaren får se hur samma situation och diskussion kunde ha sett ut flera tiotals år tidigare med dåtida sociala medier: en fax, uppslagsverk, en bordstelefon och en kamera med filmrulle.

Verbal och icke-verbal kommunikation

Humorn byggs upp i dialogen. I den icke-verbala kommunikationen syns bland annat hur någon förvånat höjer på ögonbrynen, skakar på huvudet eller vänder bort blicken. Tystnad, pauser och tajmning är också en del av humorn i sketchen.

Temat

Temat *När får man använda sociala medier på en middag?* har uppstått ur en vanlig situation i vardagen och skildrar en slags vardagskomik. Sketchen bidrar i ett större sammanhang med upplysning om hur man ska bete sig i samhället i sociala situationer. Slutklämmen med exemplen på de äldre digitala medierna bidrar ytterligare med en komisk effekt om hur samhället ständigt är i förändring.

4. Personkaraktärerna i ett romanutdrag (12 p. + 18 p.)

Materialet i den tvådelade uppgiften är ett romanutdrag där karaktärerna är en ung pojke, som tidigare arbetat som fåraherde, samt hans nuvarande arbetsgivare som är en gammal kristallhandlare. I utdraget diskuterar pojken och handlaren kring hur man kunde förnya butiken för att öka kommersen samt om drömmar och hur man uppnår dem. Bedömningen baserar sig på examinandens förmåga att göra iakttagelser och se dem i sin kontext samt se de antydningar som ges i texten (till exempel handlarens tro, kameler, pyramider, hänvisa till pojken som *spanjoren, då gatan var en av Tangers stora attraktioner*). Iakttagelserna ska fokusera på de medel som används för att bygga upp bilden av karaktärerna, karaktärernas inbördes relationer, värdegrund och världsbild. I utdraget nämns bland annat *skatten* och *kungen*, som är centrala aktörer i verket men vars betydelse inte syns i utdraget. Examinanden förutsätts inte känna till dem och i bedömningen av uppgiften beaktas inte om svaret visar att examinanden känner till hela verket.

4.1 (12 p.)

I texten finns många inslag som visar på karaktärernas inbördes relationer. Redan begreppen *pojke* och *(kristall)handlare* ger en bild av deras ojämlika ställning. En kritisk läskompetens syns genom exemplifieringar och iakttagelser kring vilken inställning karaktärerna har till varandra. Motiveringar som exempelvis tar fasta på maktposition, ålder med mera visar på ett gott svar. En kritisk och kulturell läskompetens syns genom att examinanden kan analysera bakomliggande faktorer som olika världsbilder och -åskådningar i ljuset av ålder och livserfarenhet samt hur iakttagelserna förhåller sig till textgenren.

Faktorer som pekar på den inbördes relationen kan vara följande:

Ställning

- Texten visar på ett osymmetriskt förhållande mellan pojken och handlaren. Handlaren är pojkens arbetsgivare, pojken är handlarens arbetstagare. Handlaren gnäller på pojken, men behandlar honom rättvist.
- Pojken förhåller sig tålmodigt till handlarens befallningar.
- Handlaren inser att försäljningen har ökat efter att pojken anställdes hos honom. Trots det känner han att pojken får för mycket betalt.

Bakgrund

- Handlaren representerar erfarenhet, pojken funderar på olika sätt att förnya verksamheten. Det leder till olika uppfattningar.
- Handlaren var *en hängiven man, och sin otåliga läggning till trots försökte han leva sitt liv i enlighet med den muslimska lagen*. I texten får man ingen uppfattning om pojkens religiösa läggning. Karaktärernas olika sätt att förhålla sig till varandras åskådningar framförs som förstående och neutralt.

Ålder

- Trots sin ålder ger pojken bilden av att vara mera förstående och klokare än handlaren. Han inser till exempel att det ibland är visare att vara tyst i stället för att uttrycka sina tankar högt. Han ser också hur man kunde göra butiken mera lönsam.
- Pojkens speciella förhållningssätt till sina drömmar får butiksinnehavaren att se sin egen svaghet i förhållande till pilgrimsvandringen.

- Butiksinnehavaren uppmanar pojken att vara nöjd med sin lott, pojken uppmanar butiksinnehavaren att ta vara på möjligheter.

Anpassningsförmåga

- Butiksinnehavaren håller till en början fast vid sitt eget förhållningssätt till framtiden och sitt eget sätt att lägga upp försäljningen. Till slut låter han ändå pojken realisera sina idéer eftersom han förstår att hans och pojkens drömmar, en ung och en gammal människas drömmar, är olika och att de vill uppnå dem på olika sätt. Han vill ge pojken en chans att agera enligt sin egen läggning. Han anar (eventuellt) att pojkens visioner kan fungera och även gynna honom själv.

4.2 (18 p.)

Skillnaden mellan pojken och handlaren syns både i ålder och i världsåskådning. Deras inställning till framtid, förändring och drömmar är också olika. Av texten framgår att handlaren är muslim, men inte pojken. Värdegrund och världsbild syns i texten både direkt och indirekt till exempel i förhållande till ålder och livsskede. En kulturell läskompetens i enlighet med textgenren syns genom iakttagelser av att åskådningsmässiga faktorer ger karaktärerna djup och trovärdighet, samtidigt som det skapar spänningar i texten.

Drömmar och framtid

- Pojken är ung och har livet framför sig. För honom är framtid och drömmar något som han vill förverkliga. Han vill uppfylla sin dröm.
- Handlarens dröm är en pilgrimsresa till Mecka. Drömmen ger honom kraft inför framtiden samtidigt som han inte vill förverkliga den eftersom han är rädd för en framtid utan drömmar. Han befarar också att han blir besviken och att pilgrimsvandringen inte uppfyller hans förväntningar.
- Det finns olika bakomliggande orsaker till drömmarna: handlaren tanke om pilgrimsvandring baserar sig på hans tro och profetens undervisning, medan det i pojkens bakgrund finns den dröm han hade en natt och en ungs mans längtan att få se världen.
- I slutet av utdraget vidgas handlaren världsbild när han inser att människor förhåller sig till sina drömmar på olika sätt och att drömmarna kan ha olika inverkan på deras liv.

Religiositet

- Handlaren är en troende muslim, dock inte speciellt hängiven även om hans *ögon fylldes med tårar när han talade om Profeten*. Texten nämner inget om huruvida pojken är religiös. Karaktärernas förhållningssätt till deras olika åskådningar framställs som förstående och neutralt.

Förhållande till pengar och handel

- Pojken har målsättningar och för honom är handel och pengar främst ett sätt att nå målsättningar och drömmar.
- För handlaren är handel främst ett sätt att förtjäna sitt uppehälle utan syfte att leda vidare till annat.

Konservatism och vilja till förändring

- Pojken är ung och dynamisk, vill förnya verksamheten för att få den mera effektiv och lönsam och genom det snabbare nå sina egna målsättningar.
- Handlaren är gammal och erfaren och vill hålla fast vid invanda mönster eftersom han vet att de fungerar.
- Pojken ser möjligheter, handlaren hot och problem.

Livsskede- och erfarenhet

- Det är vanligt (om än inte alltid enkelt) att en ung människa är idealist och har en starkare tro på att drömmar kan realiseras jämfört med en äldre. Den här skillnaden syns också mellan handlaren och pojken och framför allt när det handlar om handlarens egen dröm om pilgrimsvandringen till Mecka.